

BESCHIKKING

Wet Natuurbescherming - ontheffing soorten ruimtelijke ontwikkeling

Aanvrager	Stichting Wetland Wonen Groep
Aangevraagde activiteiten :	WNB ontheffing soortenbescherming 't Engelse Bos Vollenhove
Datum ontvangst aanvraag :	30.11.2021
Locatie :	't Engelse Bos Vollenhove
Datum beschikking :	16.06.2022
Kenmerk :	D2022-01-002364
Zaaknummer :	2021-012863

Datum verzending
17.06.2022

Deze beschikking is als volgt opgebouwd:

A.	BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	4
A.1	Aanvraag	4
A.2	Besluit	4
A.3	Ondertekening en verzending	5
A.4	Niet mee eens?	6
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT	7
B.1	Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag	7
B.2	Algemeen.....	7
B.3	Soortspecifiek.....	8
B.4	Overige zaken.....	9
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT	10
C.1	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	10
C.1.1	Bevoegdheid.....	10
C.1.1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	10
C.1.2	Procedure.....	10
C.1.2.1	Overeenstemming andere provincie	10
C.1.2.2	Adviesverzoek aan gemeente	10
C.1.3	Toetsingskader soorten.....	10
C.1.3.1	Wettelijke regels	10
C.1.3.2	Provinciaal beleid	10
C.2	WEERGAVE VAN DE FEITEN.....	12
C.2.1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	12
C.2.1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	12
C.2.2	Doel van het project.....	12
C.2.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	12
C.2.4	Periode.....	13
C.2.5	Onderliggende documenten.....	13
C.2.6	Aanvullende gegevens.....	13
C.3	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	13
C.3.1	Inhoudelijke beoordeling	13
C.3.1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek.....	13
C.3.1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	14
C.3.1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	15
C.3.1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	15
C.3.1.5	Wettelijk belang van het project	15
C.3.1.6	Toetsing aan overige vereisten.....	15
C.3.1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	15
D.	SLOTCONCLUSIE	17

BIJLAGE I; KAARTEN 18

A. BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

A.1 Aanvraag

De heer M. Boerhof van het adviesbureau Ecogroen B.V. heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend.

Deze hebben wij op 30 november 2021² ontvangen en geregistreerd onder zaaknummer 2021-012863. Op 9 maart 2022 hebben wij aanvullende gegevens ontvangen.³

De aanvraag is gedaan vanwege de renovatie- en verduurzamingswerkzaamheden aan twaalf huurwoningen aan 't Engelse Bos in Vollenhove. In deze brief geven wij ons besluit weer.

A.2 Besluit

Wij besluiten u een ontheffing⁴ te verlenen van verbodsbepalingen voor soorten van de Vogelrichtlijn en van de Habitatrichtlijn. In het bijzonder gaat het om de verboden om:

- nesten, rustplaatsen van huismussen opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten van huismussen weg te nemen⁵
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis opzettelijk en te beschadigen of te vernielen⁶.

Wij besluiten om u geen ontheffing te verlenen van het verbod om de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de huismus opzettelijk te verstoren. op het moment dat bij aanvang van de activiteiten geen vleermuizen of huismussen aanwezig zijn⁷. Dit omdat u voldoende voorzorgsmaatregelen neemt om het opzettelijk verstoren van deze soort te voorkomen en daarmee overtreedt u niet de verbodsbepaling uit artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming.

Deze ontheffing heeft betrekking op de renovatie- en verduurzamingswerkzaamheden van twaalf woningen voor de locatie 't Engelse Bos Vollenhove (12 woningen rondom 't Engelse Bos 1 te Vollenhove).

Deze ontheffing treedt in werking op 01 september 2022 en is geldig tot en met 01 september 2024.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in B. Voorschriften bij het besluit.

- Ecogroen, *Activiteitenplan 't Engelse Bos te Vollenhove*, projectcode 21-135, 30 november 2021;
- Machtiging ontheffing aanvraag werkzaamheden 't Engelse Bos, Vollenhove (8 november 2021);
- Aanvullende gegevens (ontvangen op 9 maart 2022).

De motivering voor ons besluit is in C. *Overwegingen bij het besluit* weergegeven.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in B. *Voorschriften bij het besluit* weergegeven.

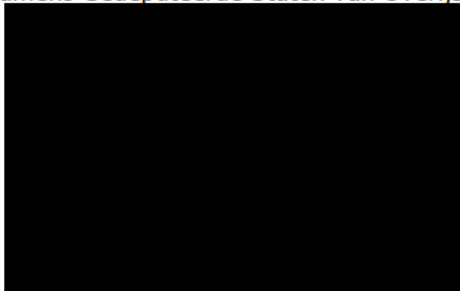
¹ In het kader van art. 3.3, eerste lid en 3.8, eerste lid
² Kenmerk provincie 2021-012863
³ Kenmerk provincie D2022-03-001372
⁴ Op basis van art. 3.3, eerste lid en 3.8, eerste lid
⁵ Art. 3.1, tweede lid Wnb
⁶ Art. 3.5, vierde lid Wnb
⁷ Art. 3.5, tweede lid Wnb en Art. 3.1 vierde lid Wnb

A.3 Ondertekening en verzending

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Steenwijkerland;
- Ecogroen B.V., tav de heer [REDACTED];

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
Teamleider vergunningverlening

A.4 Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat in onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 2 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

B.1 Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2022-01-002364). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

B.2 Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
  - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer van de contactpersoon;
  - de naam van de begeleidende ecologisch deskundige⁸, inclusief het mobiele telefoonnummer van deze persoon;
  - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

---

⁸ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

B.3 Soortspecifiek

5. Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden houdt u rekening met de kwetsbare perioden van de betreffende soorten. Afwijkingen dienen onderbouwd te worden aangetekend in het logboek. Activiteiten kunnen in principe niet uitgevoerd worden tijdens:
- **Huismus:** voortplanting 1 maart tot en met 31 augustus en vorstperioden (van minimaal 3 dagen met overdag temperaturen < 0°C) in de periode van december tot en met februari.
  - **Gewone dwergvleermuis:** voortplantingsperiode 15 mei tot en met 15 augustus. Winterperiode 1 november tot en met 31 maart.
  - **Ruige dwergvleermuis:** Winterperiode 1 november tot en met 31 maart. Als een locatie jaarrond wordt gebruikt is de periode half april tot half augustus de minst kwetsbare periode om te werken.

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Huismus Voortplantingsperiode Vorstperioden	Yellow	Yellow	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Green	Green	Green	Yellow
Gewone dwergvleermuis Voortplantingsperiode Winterperiode	Red	Red	Red	Green	Green	Red	Red	Red	Green	Green	Red	Red
Ruige dwergvleermuis Winterperiode	Red	Red	Red	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Red	Red

Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze kwetsbare perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt beoordeeld door een ecologisch deskundige op het gebied van de betreffende soort(en). Afwijkingen worden onderbouwd beschreven in het logboek.

Huismus

6. Tijdens de werkzaamheden wordt rekening gehouden met de kwetsbare perioden zoals genoemd in voorschrift 5. Bij een start van de werkzaamheden buiten de gevoelige perioden maar direct aansluitend aan een gevoelige periode (bijvoorbeeld september), wordt door een ecologisch deskundige vastgesteld of de huismussen de woningen hebben verlaten. Als nesten nog in gebruik zijn, worden de werkzaamheden uitgesteld tot de huismus de nesten heeft verlaten.
7. Tijdens de verbouwwerkzaamheden en voor het volgende broedseizoen worden veertien huismusneststenen (type HMP2 of vergelijkbaar) ingemetseld nabij de oorspronkelijke nestlocaties of wordt het vogelschroot opgehoogd tot op de 3de rij dakpannen. In het logboek geeft u aan op welke wijze aan deze vereisten voor plaatsing is voldaan, inclusief foto's en locatie op kaart.

Vleermuizen

8. Voorafgaand aan de werkzaamheden worden tijdelijke vleermuiskasten gerealiseerd. Dit moet gebeuren op de volgende wijze:
- Minimaal drie maanden voorafgaand aan de werkzaamheden zijn minimaal 10 permanente gerealiseerd in een parallel lopend project⁹. Deze verblijfplaatsen bevinden zich binnen 200m van de huidige nesten, zie bijlage I figuur 1;
  - Voorafgaand aan de werkzaamheden vervalt de functie van minimaal 16 tijdelijke vleermuiskasten van het type HMT2 en kunnen de kasten worden ingezet voor deze ontheffing. Deze verblijfplaatsen bevinden zich binnen 200m van de huidige nesten en zijn minimaal zes maanden voor de start van het project aanwezig, zie bijlage I figuur 1 voor de exacte locatie;

⁹ Ontheffing met kenmerk: 2021/0001579

- In week 40 van 2021 zijn vier woodstone vleermuiskasten (type VKWS01) opgehangen aan het kantoor aan de Weg van Rollecate 11a te Vollenhove, binnen een afstand van circa 250 meter van het projectgebied.
  - Alle kasten zijn gerealiseerd conform de kennisdocumenten.¹⁰
  - De locaties van de kasten moeten worden genoteerd in het logboek (specifieke locaties op een kaart, niet alleen adres), met foto's.
  - De tijdelijke vleermuiskasten mogen buiten de kwetsbare perioden verwijderd of verplaatst worden nadat de permanente verblijfplaatsen zijn opgeleverd en deze minimaal zes maanden beschikbaar zijn in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis. Voorafgaand aan het verwijderen van de tijdelijke vleermuiskasten moet een ecologisch deskundige vaststellen dat de betreffende kasten niet door vleermuizen gebruikt worden.
9. Voorafgaand aan de werkzaamheden moet u de huidige verblijfplaatsen ongeschikt maken. Het ongeschikt maken moet op de volgende wijze gebeuren:
- De verblijfplaatsen worden minimaal 5 dagen voor de aanvang van de werkzaamheden ongeschikt gemaakt, tijdens de actieve periode van de gewone dwergvleermuis. Dit is van april tot en met 15 mei en vanaf 15 augustus tot en met oktober.
  - Het ongeschikt maken wordt gedaan door het afdichten van de toegangswegen door gaten en kieren dicht te maken met rugvulling of met exclusion flaps
  - Na deze vijf nachten, met voor vleermuizen geschikte vliegomstandigheden (>10 °C, windstil en droog), moet een controle worden uitgevoerd met een batdetector. Deze controle wordt uitgevoerd door een ecologisch deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Indien alsnog vleermuizen worden aangetroffen, dan moeten extra maatregelen getroffen worden om de verblijfplaatsen verder ongeschikt te maken. De ecologisch deskundige bepaalt welke extra maatregelen genomen moeten worden. Deze procedure dient herhaald te worden totdat geen exemplaren meer waargenomen worden.
  - De werkzaamheden mogen pas starten als er geen vleermuizen meer aanwezig zijn.
10. Voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis worden twee permanente inbouwkraamkasten gerealiseerd (type VMPMK1 of vergelijkbaar). Het realiseren van deze kasten gebeurt op de volgende wijze:
- De kasten worden gerealiseerd op minimaal 3 meter hoogte en hebben een vrije aanvliegroute;
  - De locatie is vrij van kunstlicht, vrij van verstoring en buiten het bereik van roofdieren;
  - De kasten worden zoveel mogelijk opgehangen in verschillende windrichtingen, zodat verschillende microklimaten worden aangeboden;
  - De kasten worden opgehangen onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis;
  - De locatie legt u vast in het ecologisch logboek.

B.4 Overige zaken

1. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus, gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.
2. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar op welke wijze, waar en wanneer uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de toezichthouder aan hem/haar getoond.

---

¹⁰ Bij12 kennisdocument gewone dwergvleermuis / Bij12 kennisdocument ruige dwergvleermuis

C. OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

C.1 BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

C.1.1 Bevoegdheid

C.1.1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming¹¹. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

C.1.2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

C.1.2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

C.1.2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Steenwijkerland gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

C.1.3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

C.1.3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming¹² en (soms) de Regeling natuurbescherming¹³ zijn voor de toetsing relevant.

C.1.3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

---

¹¹ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

¹² Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹³ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹⁴ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹⁵ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

C.1.3.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Onder invloed van jurisprudentie heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in 2009 lijsten opgesteld van de vogelsoorten, waarvan het nest jaarrond beschermd moet worden. Wij hebben deze lijsten van jaarrond beschermde nesten van vogels in 2017 beleidsarm overgenomen.

Inmiddels is gebleken dat deze landelijke lijsten niet volledig op onze provincie zijn toegespitst. Daarom hebben wij deze lijsten aangepast. Deze nieuwe lijsten zijn tot stand gekomen aan de hand van de meest recente trends en aantallen van broedvogels in Nederland en in Overijssel. Vervolgens is beoordeeld of de soorten in de juiste categorie waren ingedeeld om de soort aan te merken als soort met vast nest respectievelijk soort met jaarrond beschermd functioneel leefgebied.

Wij hebben 2 lijsten vastgesteld, namelijk:

1. Lijst Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten Overijssel.
2. Lijst vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied Overijssel.

De nesten c.q. het ecologisch functionele leefgebied van de soorten op de lijsten zijn beschermd.

Bescherming nesten algemeen

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en het uitbroeden van de eieren en voor het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. Het nest-indicerend gedrag is al onderdeel van het broeden.

Als het gaat om vogelsoorten, waarbij de jongen direct het nest verlaten (nestvlinders), is ook de ruime omgeving van het nest belangrijk. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Die vogels gebruiken hun nest niet als een vaste rust of verblijfplaats. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen¹⁶ niet de bescherming van artikel 3.1 van de Wnb.

Jaarrond beschermd nest of leefgebied

Nesten – en/of – het ecologisch functioneel leefgebied van de huismus zijn jaarrond beschermd. Voor deze soort geldt dat de specifieke voorwaarden voor het broeden en grootbrengen van de jongen niet overal aanwezig zijn. De broedplekken met het ecologisch functionele leefgebied van deze soorten genieten daarom ook buiten het broedseizoen bescherming. Op basis daarvan is bij het verwijderen van (oude) nesten van deze soort altijd een ontheffing nodig. Zonder ontheffing is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen.

---

¹⁴ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹⁵ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

¹⁶ Het broedseizoen start met nest-indicerend gedrag en eindigt als de jongen geen ouderzorg meer nodig hebben. De duur en periode van het broedseizoen verschilt per soort.

C.2 WEERGAVE VAN DE FEITEN

C.2.1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

C.2.1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Wetland Wonen is van plan om vanaf 15 september 2022 tot december 2022 renovatie werkzaamheden uit te voeren aan twaalf rijtjeswoningen, verdeeld in drie blokken, in Vollenhove. Buitenpandige werkzaamheden bestaan uit na-isolatie van de spouwmuur bij kopgevels en lengtegevels, gaten bij de bouwmuur herstellen, het vervangen van ramen door isolerend glas, het plaatsen van zonnepanelen, het vervangen van gebroken dakpannen, het plaatsen van nieuwe schoorstenen, diverse schilderwerkzaamheden, het herstellen van voegwerk en plaatsen van steigers voor uitvoering van deze werkzaamheden. Omringende tuinen en gemeentegroen blijven onveranderd.

Figuur 1; Ligging van het projectgebied (rood omlijnd) in Vollenhove

C.2.2 Doel van het project

Met de renovatie wordt beoogd de woonomstandigheid in de twaalf woningen te verbeteren en de woningen energiezuiniger te maken om zo een bijdrage te leveren aan het verminderen van co2 uitstoot.

C.2.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan van de verbodsbepalingen en soorten, zoals opgenomen in tabel 1.

Tabel 1: soorten en verbodsbepalingen

Soort	verbodsbepaling						
	(Opzettelijk) doden of vangen ^{17, 18, 19}						
	nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk vernielen of beschadigen ²⁰	X					
	Opzettelijk verstoren ^{21, 22}						
	eieren van deze soort opzettelijk te vernielen of te rapen ²³						
	voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen ^{24, 25}				X		
	opzettelijk te ontwortelen of te vernielen ^{26, 27}				X		
	onder zich te hebben of te vervoeren ^{28, 29}						
Huismus							
Ruige dwergvleermuis							
Gewone dwergvleermuis							

C.2.4 Periode

en ontheffing wordt aangevraagd van 1 september 2022 tot en met 1 september 2024.

C.2.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Activiteitenplan 't Engelse Bos te Vollenhove (30 november 2021);
- Machtiging ontheffing aanvraag werkzaamheden 't Engelse Bos, Vollenhove (8 november 2021);
- Aanvullende gegevens (ontvangen op 9 maart 2022).

C.2.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 30 november 2021 ontvangen.

Op 14 februari 2022 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 9 maart 2022³⁰ ontvangen.

C.3 TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C.3.1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument van de huismus, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis bij onze toetsing.

C.3.1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

---

17 Art. 3.1, eerste lid Wnb
18 Art. 3.5, eerste lid Wnb
19 Art. 3.10, eerste lid, sub c Wnb
20 Art. 3.1, tweede lid Wnb
21 Art. 3.1, vierde lid Wnb
22 Art. 3.5, tweede lid Wnb
23 Art. 3.5, derde lid Wnb
24 Art. 3.5, vierde lid Wnb
25 Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb
26 Art. 3.5, vijfde lid Wnb
27 Art. 3.10, eerste lid, sub c Wnb
28 Art. 3.2, zesde lid Wnb
29 Art. 3.6, tweede lid Wnb
30 Kenmerk provincie D2022-03-001372

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het activiteitenplan³¹ wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- In het voorjaar van 2021 is een natuurtoets uitgevoerd, inclusief dagbezoek op 15 april 2021.
- Hieruit bleek dat aanvullend onderzoek naar de huismus, huiszwaluw, gierzwaluw en vleermuizen nodig is.
- Conform het kennisdocument van de huiszwaluw is onderzoek uitgevoerd naar de huismus. Op 15 april en 6 mei zijn in de ochtenduren veldbezoeken uitgevoerd. Dit onderzoek heeft zich gericht op nest-, broed- en territorium-indicerend gedrag.
- Onderzoek naar de gierzwaluw conform het Kennisdocument Gierzwaluw met drie veldbezoeken tijdens de avondschemering is uitgevoerd op 31 mei, 14 juni en 29 juni 2021.
- Tijdens het huismussen onderzoek zijn ook de huiszwaluwen geïnventariseerd aan de hand van nestkommen en aanwezige huiszwaluwen. Aanvullende waarnemingen van huiszwaluw tijdens het gierzwaluw- en vleermuisonderzoek zijn genoteerd.
- Onderzoek naar vleermuizen conform het Vleermuisprotocol 2017 met vijf veldbezoeken in mei, juni en augustus. Tijdens deze inventarisatie is gekeken naar kraam, zomer, paar en balts territoria.

Wij beoordelen het onderzoek als voldoende en op de juiste manier uitgevoerd, aangezien de vigerende protocollen zijn gevolgd.

Locaties van vastgestelde ecologische functies zijn te vinden in bijlage I. Tijdens het nader onderzoek zijn de volgende ecologische functies vastgesteld binnen het projectgebied:

- 7 nestlocaties van de huismus, deze zijn aangetroffen onder de eerste rij dakpannen gezien vanaf de dakgoot (nr. 11 & 23) en op de bouwmuur, achter het houtbeschoot onder de dakgoot (nr. 1 & 9). De populatieomvang binnen het projectgebied wordt geschat op circa 49 exemplaren. Dit aantal is gebaseerd op twee oudervogels met maximaal vijf jongen per nestplaats;
- Tijdens het vleermuisonderzoek is in het projectgebied één paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis aangetroffen. Deze is invliegend waargenomen onder de dakgoot bij huisnummer 23;
- Op basis van de aangetroffen baltsterritoria wordt in de woning 't Engelse Bos 9 een paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis verwacht. Deze zit in de spouwmuur of onder het dak. Mogelijk worden de aangetroffen verblijfplaatsen ook in beperkte mate als winterverblijfplaats gebruikt.
- In het projectgebied zijn geen nesten aangetroffen van huiszwaluwen of gierzwaluwen.

C.3.1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door de werkzaamheden gaan zeven nestplaatsen van de huismus, één paarverblijf van de gewone dwergvleermuis en één paarverblijf van de ruige dwergvleermuis verloren. De exacte locaties van de verloren verblijfplaatsen staan in figuur 2 en figuur 3 in bijlage I.

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in de bijlage bij de aanvraag³², zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in het kennisdocument van de huismus, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Met deze maatregelen worden negatieve effecten zoveel mogelijk geminimaliseerd. In *B. Voorschriften bij het besluit* zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

- Werkzaamheden vinden plaats buiten de kwetsbare broedperiode van de huismus. Voor de start van het nieuwe broedseizoen is het project afgerond en zijn nieuwe permanente verblijfplaatsen gerealiseerd.
- Voorafgaand aan de werkzaamheden zijn minimaal 10 permanente gerealiseerd in een parallel lopend project.

---

³¹ Hoofdstuk 3

³² Hoofdstuk 6

- Voorafgaand aan de werkzaamheden vervalt de functie van minimaal 16 tijdelijke vleermuiskasten van het type HMT2 en kunnen de kasten worden ingezet voor deze ontheffing;
- In 2021 zijn vier woodstone vleermuiskasten (type VKWS01) opgehangen, binnen een afstand van circa 250 meter van het projectgebied.

De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is beoordeeld als 'onbekend'. Deze status heeft te maken met verlies van veel verblijfplaatsen door de grote hoeveelheid aan verduurzamings- en onderhoudsprojecten die tegenwoordig uitgevoerd worden. Voor de huismus en ruige dwergvleermuis is de landelijke staat van instandhouding 'matig ongunstig'

De functionaliteit van de leefomgeving van de huismus, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis is niet in het geding. Door het treffen van maatregelen om overlast te minimaliseren en de realisatie van verschillende tijdelijke en permanente verblijfplaatsen wordt de afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding voorkomen.

C.3.1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van renovatiewerkzaamheden leiden tot het beschadigen van nesten van huismussen en verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen en ruige dwergvleermuis. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.1 tweede lid en artikel 3.5 vierde lid van de Wnb. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

C.3.1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

De werkzaamheden zijn locatie gebonden en kunnen niet ergens anders worden uitgevoerd. Een alternatieve werkwijze of planning is niet aan de orde. Voor huismus en vleermuizen worden alle nodige en mogelijke voorzorgsmaatregelen genomen om schade tijdens de uitvoering van de werkzaamheden tot een minimum te beperken.

Wij zijn van oordeel dat andere bevredigende oplossingen ontbreken. Er zijn geen geschikte alternatieven voor uitvoering van het project.

C.3.1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig;

- In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

In 2050 is de ambitie van Wetland Wonen dat hun voorraad 100% minder CO₂ uitstoot dan vandaag. Voor de komende 10 jaar betekent dat een reductie van 33.33% CO₂. Als onderdeel van deze ambitie worden de woningen binnen dit project geïsoleerd en verduurzaamd, waaronder het plaatsen van zonnepanelen.

Bewoners van huurwoningen krijgen veel gezondheidsklachten door schimmels, asbest, vocht, plaagdieren en gebrekkige ventilatie. De geplande werkzaamheden hebben een positief effect op het binnenklimaat van de woningen. Door naïsolatie van muren en daken van de woningen ontstaan veel minder vochtproblemen (en schimmel). Hierdoor nemen gezondheidsrisico's af.

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang voldoende is aangetoond en onderbouwd.

C.3.1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb³³ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

---

³³ Art. 1.10, derde lid Wnb

C.3.1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb³⁴. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

---

³⁴ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

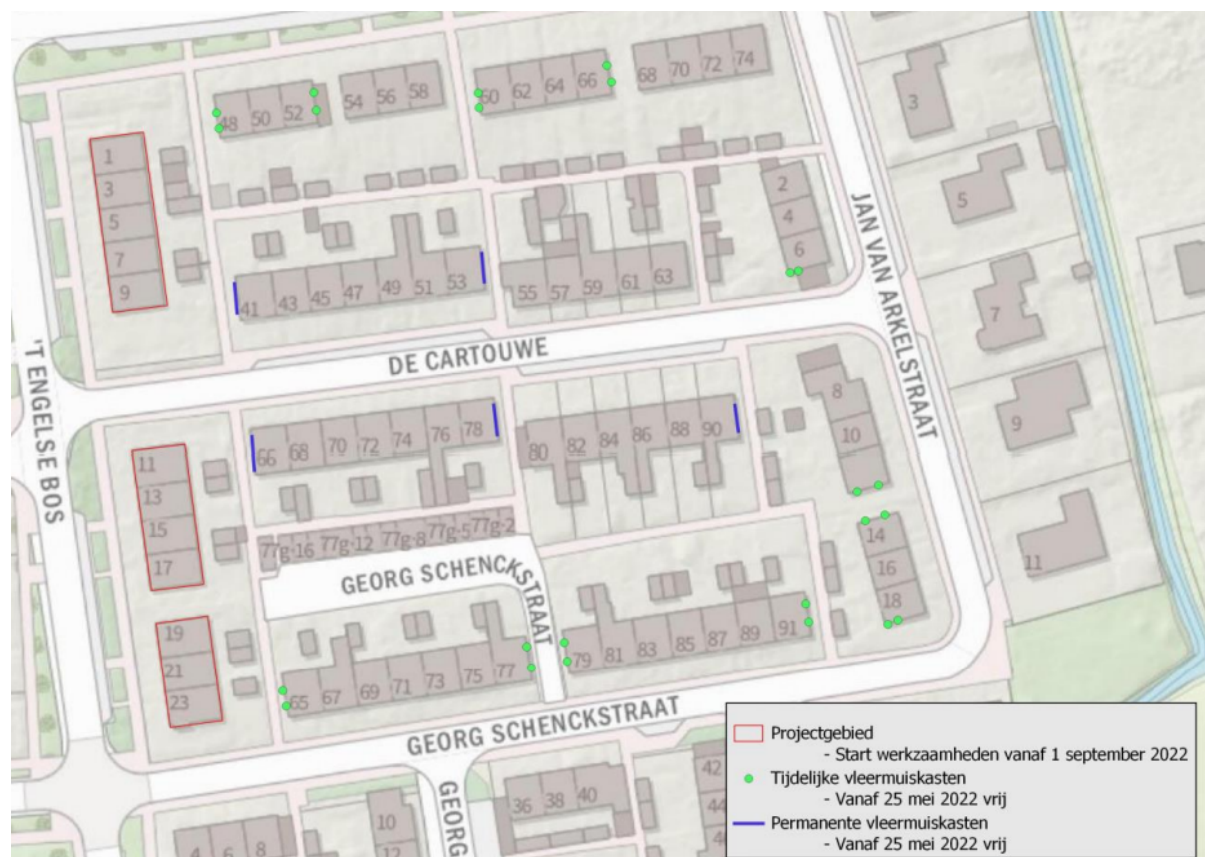

D. SLOTCONCLUSIE

De ontheffing van de verbodsbepalingen om nesten van huismussen opzettelijk te beschadigen en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis te beschadigen kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soorten optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijke belang is om de negatieve effecten op de betrokken soorten te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

Bijlage I; kaarten

Figuur 1; Projectgebied (rode omlijning) met vrijkomende tijdelijke (groene stippen) en permanente vleermuis voorzieningen (blauw)

Figuur 2; Waarnemingen vleermuizen binnen en in de omgeving van het projectgebied.

Figuur 3; Waarnemingen vogels binnen en in de omgeving van het projectgebied.